

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18263

Θέμα 229^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 506-525**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. *Ἄλλ' ἢ τυραννίς πολλά τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ
κάξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἅ βούλεται.*
- ΚΡ. *Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρας.*
- ΑΝ. *Ὅρωσι χοῦτοι· σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.*
- ΚΡ. *Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῆ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς;* 510
- ΑΝ. *Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχχνους σέβειν.*
- ΚΡ. *Οὐκοῦν ὄμαιμος χά καταντίον θανάων;*
- ΑΝ. *Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.*
- ΚΡ. *Πῶς δῆτ' ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;*
- ΑΝ. *Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ καταθανῶν νέκυς.* 515
- ΚΡ. *Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῶ δυσσεβεῖ.*
- ΑΝ. *Οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.*
- ΚΡ. *Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστάς ὑπερ.*
- ΑΝ. *Ὅμως ὁ γ' Αἰδῆς τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.*
- ΚΡ. *Ἄλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῶ κακῶ λαχεῖν ἴσος.* 520
- ΑΝ. *Τίς οἶδεν εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;*
- ΚΡ. *Οὔτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.*
- ΑΝ. *Οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.*
- ΚΡ. *Κάτω νυν ἐλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.* 525

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Σὺ τοῦτο μούνη ... ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.****(Μονάδες 30)**

ΚΡΕΩΝ

Εσύ μόνη από αυτούς εδώ τους Καδμείους το βλέπεις έτσι αυτό.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Το βλέπουν και αυτοί: αλλά εξαιτίας σου (για χάρη σου) κλείνουν το στόμα τους.

ΚΡΕΩΝ

Δεν ντρέπεσαι λοιπόν εσύ που σκέφτεσαι διαφορετικά από αυτούς εδώ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Δεν ντρέπομαι.) Γιατί δεν είναι αισχρό να τιμά κανείς τα αδέρφια του.

ΚΡΕΩΝ

Αδελφός από το ίδιο αίμα δεν ήταν κι αυτός που σκοτώθηκε απέναντι ακριβώς;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Από το ίδιο αίμα ήταν, από μια μάνα και από τον ίδιο πατέρα.

ΚΡΕΩΝ

Πώς λοιπόν προσφέρεις (στον Πολυνείκη) τιμές που είναι ασέβεια για εκείνον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δεν θα συμφωνήσει με αυτά (δεν θα τα επιβεβαιώσει αυτά) ο σκοτωμένος.

ΚΡΕΩΝ

(Θα συμφωνήσει / Θα τα επιβεβαιώσει) βέβαια αν τον τιμάς εξίσου με τον ασεβή.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Τιμώ τον Πολυνείκη.) Γιατί δεν σκοτώθηκε σαν δούλος, αλλά σαν αδελφός.

2. Να αναφερθείτε αναλυτικά στο *επικό μέρος* της τραγωδίας.

(Μονάδες 10)

Το **επικό μέρος** της τραγωδίας αποτελείται από τον **πρόλογο**, τα **επεισόδια** και την **έξοδο**.

Ο **πρόλογος** έχει τη μορφή μονολόγου ή διαλόγου, ενώ στα παλαιότερα έργα, ιδίως του Αισχύλου, δεν υπάρχει πρόλογος, αλλά η τραγωδία αρχίζει από την πάροδο. Με τον πρόλογο, που σημαίνει τον πρώτο λόγο του ηθοποιού, οι θεατές εισάγονται στην υπόθεση της τραγωδίας.

Τα **επεισόδια** είναι αντίστοιχα με τις σημερινές πράξεις και παρεμβάλλονται μεταξύ των χορικών. Ο ρόλος των επεισοδίων είναι πολύ σημαντικός, γιατί αυτά αναπτύσσουν και προωθούν τη σκηνική δράση μέσα από τις συγκρούσεις των προσώπων.

Η **έξοδος** είναι το τελευταίο μέρος της τραγωδίας· αρχίζει ύστερα από το τελευταίο στάσιμο και κλείνει με το εξόδιο άσμα του χορού.

Στο επικό μέρος της τραγωδίας οι υποκριτές διαλέγονται είτε με συνεχείς λόγους είτε με **στιχομυθίες**, δηλαδή στίχο με στίχο. Και όταν η ένταση του διαλόγου κορυφωθεί, τότε και ο στίχος κόβεται σε δύο ή σε τρία μέρη, τις **αντιλαβές**. Μάλιστα στον διάλογο συμμετέχει πολλές φορές και ο κορυφαίος του χορού. Εξάλλου στο μέρος αυτό της τραγωδίας το συνηθέστερο μέτρο είναι το ιαμβικό τρίμετρο ή σπανιότερα το τροχαϊκό τετράμετρο και γλώσσα του η παλαιότερη μορφή της αττικής διαλέκτου, με στοιχεία από την ιωνική και τη γλώσσα του έπους.

3. ὀρῶσι, φρονεῖς, σέβειν, τιμᾶς, ἀντιστάς: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετες, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 10)

ὀρῶσι → ὄραμα, πρόσοψη

φρονεῖς → φρόνηση, περιφρονητικός

σέβειν → ευσέβεια, σεβάσμιος

τιμᾶς → πολύτιμος, έντιμος

ἀντιστάς → αντίσταση, αναντικατάστατος

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος